

نۆرك يوردى

ناشرى : نۆرك يوردى

مدىرى : آق چورە اوغلى بوشەن

۱۲ كانون اول ۱۳۲۹

۳ يىل

صافي ۷

74
②

ملی ادبیات مسئله‌سی

۲

ادبیات و مدرس

تقلیدی یعنی قلاسیق ادبیات - صنعتک - صیانی - یا کلش جریانلر - عثمانلی ادبیاتی
تخطر - فرنان غره‌شک فکری - صنعت سوس دکل صحت و صمیمیت - مثاللر : مویا-ساتدن،
خالده خانم، عمر سیف‌الدیندن - علم و صنعت لسانی و خصوصیتلری - تورکجه‌شک حالی
و نامق کمالک دیدکاری - ادیب و شاعرلرینک صوک سنه‌لرده‌کی یازیلرندن برر نمونه -
ارمنی لسانی و خجاطور آبوویانک یاپدقلری - بزم‌ده خجاطورلرین، خاییراویله‌دکل، اوغوز
وقیلارین یتیشه‌جک -

بر آن اولیورکه بر طاقم آداملر بویوک داهیلرک وجوده کتیردکلری
ادبیاتدن قاعده‌لر چیقارمغه باشلیورلر . او زمان غریب بر « دوغما تیسیم » ایله
توحاف بر « بدیعیات » حاصل اولویور ، ایشه بو دوغما تیک بدیعیات شرطلرینه
رعایتدن دوغان ادبیاته « قلاسیق ادبیات » دینلیور ؛ حالبوکه بو تقلیدی
ادبیاتک اصلی وجوده کتیرمن داهیلر ، اثرلرینی او قاعده‌لره رعایتله ابداع
ایتمه‌مشلردر . چونکه بودوغما تیسیم بدیعیاتجیلرک ظنلری کی او قاعده‌لر بو « شاه‌اثر » لرده
برر « شرط » دکل ، برر « نتیجه » ماهیتنی حائزدرکه ، تعمیق ایدیلیرسه ،
چیقاردقلری اثرلرده دائماً رعایت اولنمش دکلردر . و بو حال مسأله‌ینی توضیح
ایدر .

بو معنا ایله اجنبی ادبیاتلرک تقلیددن دوغان هر تورلو ادبیات « قلاسیق »
عدادینه کیرر ، ایران و فرانسه ادبیاتلرینک کولکه‌لرندن باشقه برشی اولمیان بزم
شرق و غرب مکتبلری بیله ..

ینه هر ادبیاتده بر آن کلیورکه بو قلاسیق ، یعنی تقلیدی ادبیاته صنعتک
حر یا شامق ایستین روحی عصیان ایدیور ، دییورکه : « بن ذهنک میدانه
قویدینی منطق و قاعده‌یه أسیر اوله‌مام ؛ وظیفهم روحده ، حیاتده ، طبیعتده
موجود « Réalité » شائیت » ی اولدینی کی کشف ایتکدر ، هر شخصک
حظ والمی باشقه اولدینی کی عینی شخصک هر آنده‌کی حظ والمی ده باشقه‌در ؛

بن بر موسيقى يم كه شيمدى كولرم، شيمدى آغلارم، فقط كولر كن ده آغلار كن ده
هر اهترازمك آره سنده پك رقيق « nuance نيرنك » لر واردر ، وايسته
بونيرنكلردر كه بىلكمى حصوله كىتر. صوكره ، بن او قدر آزاده يم كه شو ويا
بوشخصك روحيله ده اكتفا ايدم ، حياهه نفوذ ايدرم ؛ بعض كيمسه لر واردر ،
« تاريخ بر تكرر در » ديرلر، حياتك صفحه لر ينى ابداع و تكاملدن محروم ، بر يره
مشابه هندسى برر ماهيتدن باشقه هيچ بر شيئه مالك اولميان قاليلره بكره تيرلر ..
حالبو كه « جاد » ى ازلى و ابدى اسارت و معيقتدن قورتاراميان « durée مدت »
اونك ايچون لاهوتى بر قدرت ايلدر كه ، حيات بوسايه ده حائر اولدينى « élan
حمله » لريله هر آن باشقه بر صفحه در ؛ بنم وظيفه م حسبي اولميان كوزلرك كوره ميه جكي ،
حتى عالمك بيله ادر اك ايدم ميه جكي « متكامل ترقى » حالنده كي « حياتى شائيتلر » ى
رؤيتدر ؛ بن فقط بونكله ده اكتفا ايتم ، طبيعته ده باقارم : اونك ده هرديارى ،
هرديارينك صحرالى ، طاغلى ، غروبلى ، طلوعلى ، حتى عيني ديارك
هر غروب و طلوعى باشقه باشقه در ؛ بر تورك شاعر يره منسوب ايسم پارلاق
سماني ، بوسمانك بيك چشيدرنكلرينى و هر نكل رقت و اهتراز ينى كشفه چالشيرم ؛
بوملكتك سازلقلرنده هيكلر ، قوغولر كورم ؛ كوللرنده باطالقلرنده اويله
ييلانلر ، قوربغلر بولور ، چيقاريرم كه اونلر سير ايدن هر نظره ، توكل و لاقيدىنك
يتمز و توكنمز اسرار و خوياسنى چيزمكله مشغولدرلر ..

صنعتك بوشعورسز عصيانى نتيجه سنده واقعا ادبيات ، قلاسيق چنبرى ايچندن
قورتوليور ، شاعر قلمنى آرتيق ايسته ديكي كى اوينا تمق حقنى قازانمش ديمكدر ؛ فقط
اكثريا بوعصيانك عامل « intuition حدس » اولدينى تعين ايدم ميور ؛ يا نخبه
نامنه افراطلر ياييليور ، يا « impression انطباع » لره مطلق دينه جك درجه ده
حاكم بر موقع قازانديريليور ، يا خودده اجتماعى و سياسى سبيلردن دولايي بعضاً
ملى مسالهلر حوصله سنه آملغه اكتفا ايدن بر ادبيات ، بعضاً ده صنعتدن بوس
بوتون اوزاقلشيله رق « خلق ايچون ادبيات » ياييليور و صنعت « عقل و ذهني
ايله ئوكودويرمك » غايه ظن ايديليور .. بوندن دولايي بوكي ادبيات محصوللرى
يكي بديعياتك ائزم كوردىكي « شائيت » ك « donnée immédiate واسطه سز

معطای لری دکل، اسکیزی کبی مطلق چرچیوم لردن قوتولش اولسه بیله
ینه برر «construit مصنوع» ماهیتده در.

ایشته «قلاسیسیسم» تقلید هنکامه سنک، صنعتکار وجدانلرنده حصوله
کتیردیکی «عکس العمل» دن دوغان «رومانتیسیم» بویله اوچ درت تلقییه دوچار
اولویور. حالبوکه «حدس ملکهسی» نك یاپدیردینی عصیاندن مقصد شعر
وصنعتی «concept مفهوم» لردن، «abstrait مجرد» افاده و تصویرلردن
قورتارمق، اوکا روحده، حیاتده طبیعتده کی «concret شبح» شائیلری
اولدینی کبی و جانلی بر صورتده کوسترتمک، مجسم تصویرلر یاپدیرتمقدور.
بحشمز بو نقطه یی بولونجه بزم ادبیاتی خاطره کتیرمه مزیک لازمدر:

عثمانلی ادبیاتی:

چاه (۱) ذفن افتاده سی دلپسته زلفز (۱)

زنجیری (۱) قویو (۱) آنک ایمون مسکنمزدور!

کبی سوزلرله تماماً عادیلکه دوشدیکنی آکلامش و آرتیق غریبه دونه رک
یکی بر افق بولش اولمغله برابر فرانسز ادبیاتنک تقلیدندن حاصل اولان
بو دورمه بیله اسکی روحیتندن قورتیله مامشدر؛ اونک نظرندده حالا کونشی
«آفتاب عالمتاب»، حالا صاچلرک بو کوملری «عنق روحده باغلی زنجیرک
صانکه بر خلقه مضیه سی» ایدی؛ چونکه تورک شاعرلرینک ناطقه سی
اولان لسان ینه او ایدی: حالا که اویونجا قیلغله وقت کچیرمک ایستیلرله
مساعده، «خون نقد و نقد خون»، «ناخدای خداناشناس» لسانی ایدی؛
بر که ایله حالا «monstre مسیخ» برحاله ایدی. بر ادبیاتک مسندی
بویله «anormal غیرطبیعی» اولونجه ادیب و شاعرلرک، اوکا اسیر
اوله جنی، تصویری تصویر، تشبیهی تشبیه، استعاره یی استعاره و ادبیاتی که
ایچون یاپه جنی، آچیق بر افاده ایله ظاهرده کی انقلابه رغماً شکلجیلکدن
ایریله میه جنی حیرت ویرمز بر نتیجه در؛ و بویله اولدی.. عثمانلی ادبیاتی - بعض
مستنا سهارک وجوده کتیردکلری بدیع لری استنا ایدیلیرسه - عمومی خطلری
اعتباریله، ادبیاتک حقیقی مدلولیله علاقه سی اولیان شیردن قورتیله مادی. بو

نقطه‌ی توضیح ایچون فرانسه‌نک صوک زمانلرده یتیشن ادیبلرندن «فرنان غره‌غ» ک فکرینی سویله‌مک ایسترم :

پک صمیمی شعرلرله دولو «چوجوقلغک اوی» و «یاشایش گوزللیکی» کبی شعر مجموعه‌لرینک صاحبی اولان غره‌غ، بدیعیاتده حق قازانه‌جق بر ادعا سرد ایدیور: اوکا نظرآ «پارناسین» لری «کله‌جیلک» و «سنبولیست» لری «اهام» و سوق ایدن یکانه شی، رعایت ایتدکلی «عقیده» لردر. اولکیلر «گوزه‌لک ایچون گوزللیک»، «ایکنجیلر» خولیا ایچون گوزه‌لک، ابداعنه چالیشدیله. هرایکی مکتب منتسبلرینک دوشونه‌مه‌دکلی جهت کوزللیکک «مجرد» اولمادینی نقطه‌سیدی. هر زمان و هر مملکتک اُک بویوک شاعرلری صنعتکار اولغله برابر نهایت برانسان: برابا، براوغل، برعاشق، بروطنرور، برفیلسوف، بزمعتقد، خلاصه حیاتده برشیدرلر. ایشته اثرلرینک اساسی بونلر اولمایدیر؛ بونلری تحلیل ایتیمه‌رک کله‌لردن، آکلاشیله‌مامازلقلردن کوزللیکلر یاراتمق ایستلرله یازیلرینک ساخته و دونوق اوله‌جغه شبهه یوقدر؛ بز برصنعت ایستیورزکه پک وجدلی، پک صمیمی، پک کنیش، پک جانلی، بر کله‌ایله «humain انسانی» اولسون؛ بز بر شعر ایستیورزکه برانسان قلبی تقریر ایتسین؛ قلمی اُلزله آلدیغمز زمان ایلک دوشونه‌جکمز شی، نه‌طونج قدر صاغلام کله‌لرک هندسی انتظامی، نه‌ده قارا گلقلر ایچنده اینله‌ین بر موسیقی در.. بزم ایچون بر عقیده لازمه «حیات ایچون صنعت» در.

بونلری ادعا ایدن غره‌غ [*] «Symbole تمثال» ی ادبیاتدن بوس بوتون قالدیرمق ایسته‌میور، دییورکه: «قارا کلق بر تمثال آناختارسز بر چکمه‌جدر؛ وینی [مشهور بر فرانسز شاعری] ده حیرت ویریجی تمثاللر واردر؛ فقط آکلاشیلیر.» او بونلره طرفداردر، نیته کیم کند- یسی‌ده یاپار. یگی ادبیاتچیلردن بر باشقه‌سی‌ده: «یاشه‌ییکز، کوروکز،

[*] فرنان غره‌غ بوفکری مسلکته «Humanisme» عنوانی ویریور؛ مع‌مافیله بودوغرو مسلکته تمام‌ارعا‌یت‌ایدیه‌مه‌مش و «سنبولیسم» ک دارمحیطندن، محدودکله‌لردن، یتمز توکنمز آقشاملرندن، ابدی و مجهول حزنندن، ملالندن قورتیله‌مامشدر.

اگر کوزل یازمق ایستیورسه گز ... « دییور . خلاصه یکرمنجی عصرک بدیعیاتی صنعتده آلایش دکل، صحت و صمیمیت ایستیور. صوگ دورده یتیشن فرانسز رومانجیلری ایچنده « موباسان » شهرت قازاندران و بو شهرتی هرگون براز داها فضله لاشدیران، محررک بو خصوصده کی قناعتیه بوقاعتی تطبیق ایدیشیدر : مثلاً او، دگز اوزرنده کی شیشکین یلکنلر ایچون صحیفه لر دولدیرماز؛ ساده جه « بویوک بیاض بالونلر » دیر . بو اویله بر تشبیه درکه بزى مشوش و مجرد تصویرلرله یورمقسزین کوتورور، اشن روز کارلرک اوکنده کی شیشکین یلکنلری کوسترر ..

يعقوب قدری بك عزت ملیح بكك « تضاد » نده کی :

« بهیره نك صبری توکهنیوردی؛ آئنده کی کتابی سدیرك اوزرینه فیرلاتدی، اوئودیفنی بریس آره سندن کورو یور، آکلایه میوردی. سیکیرلی آدیملرله اوطه ده دولاشوردی.. پیانونك مدور سندالیه سنه اوطوره رق نوطه لرینی قاریشدریوردی. برشی چالقی ایسته دی؛ فقط پارمقلری اطاعت ایتیوردی : فیزدی، واز کچدی.. »

سطرلرینی یك ای بولویور، « بوتون بو، دیه علاوه ایدیور، گلدیلر کیتدیلر، اوطوردیلر بزه عجمی بررومانجینك صحیفه لرله آکلایه میه جنی حالت روحیه یی خبرویریور، صوگره شوفکری ده درمیان ایدیور: « صنت تحریرک اؤگزیده خصائلندن بریسی و بلکه برنجیسی ساده، مانوس و هرکک داتما قوللانیدینی کله لرله بزه حیاتک قاریشیق، اینجه، درین معنالنرندن بحث ایدم بیلیم قدرنی دکلیمیدر؟ » چوق دوغرو سوبلیور، موباسان، تلیدینه، یگی لسانی « Halluciné برساملی » بر دماغله یك یا گلش کورن و کوسترمک ایستین یعقوب قدری بکه بو نقطه ده حقیقتی اعتراف ایتدیریور !

أوت بر صنعتکارک وظیفه سی روح، حیات و طبیعه عاند شأنتلردن هانگیسینی ایستیورسه بونلری اؤ صحیح و صمیمی بر افاده ایله کاغده عکس ایتدیرمکدر؛ صوکره تشبیهلرینی استعاره لرینی، خلاصه بو افاده ایچون الزم اولان هر شئی یالکز بو روح، بو حیات و بو طبیعت ایچون یا تمالیدر، سوس و آلایش ایچون دکل ...

پك مريض بر فرانسز شاعری قارا کلق و کورولتوسز بر کیجه یی نه ساده
فقط بلیغ آکلایور :

« کیم قایالی بر کلبا کی صوصیور . »

خالد خانم افندی ده « یگی توران » نده مفکوره آرقاده شی ارغوزدن
آیریله رق، ایسته میه ایسته میه حمدی پاشا ایله ازدواج ایدن قبا نک بوتون روحیتی
شو بر قاج سطرله ناصل ونه موجز کوستریور :

« حمدی پاشا هیمزی آز جوق سویلتمک موفق اولدی ، فقط قبا مظلم و تهلکلی
بر ساحه کی کندینه کیمسه بی یافلاشدیر میوردی . بوتون لاقیر دیسی قیسه اوت و خایر لرله
تمام اولویوردی . اعتراف ایده رم که بوکا و بوسکونته هیچ دهه ، اولدینی محیطدن یوکک
کورونک ، هپسته تپه دن باقق کی بر شکل ویر میوردی . »

ینه اوندن بر قاج سطر آله جغم ، بو منحوس ازدواجدن صوکرده ده « یگی
توران » قیزی قالان قبا « چاشیر چی عایشه قادینک تورونلرینه ایچلک » دیکر کن
حمدی پاشا اعتراض ایدیور :

« — جانم بونکله اوغراشه جفگزه چارشیدن ایکی فانیله آلیور سه کز ...
قبا پک چوق شی بیان ، فقط بیلدیکنی قارشیدنده کنه آکلته میه جغه امین بر طالمک
سکوتی ایله باقدی . سوکره پاموقلری آمریقان بز ی آره سنده ایجه بارماق لرله دوزلته رک
دیکیشنه دوام ایدر کن ساده جه :

— داغما بویله کییمکه آلیشمش لر ، دیدی ... »

عمر سیف الدین ده « آند » عنوانی حکایه سنه شویله باشلیور :

« بن کونانده دوغدم . ییری بیلدن بری کورمه دیکم بو قصبه خیالده آرتیق
سرابلاشدی . بر جوق برلری اونوتیلان اُسکی و اوزاق بر رو یا کی اولدی . او
زمان کنج بر یوز باشی اولان بابامله هر وقت اوکسندن کچدیکم چارشی جامعنی ،
قارشیدنده کی کوچوک و خراب شادروانی ، ایچنده بیکلرجه کراسته طومروغی
یوزدن نهرجکی . بعضی بیقسانغه کیتدیکم صیجاق صولی بانانک درین حوضنی
شیمدی خاطر لامغه چالیشیرم ، فقط بیاض برنسیان دومان ای اوکه بیغیلیر . رنکلی
سیلور ، شکلری غیب ایدر ... پک اوزون غربتلردن صوکره وطننه دون بر آدم
دوغدینی برک افقنی قویو برسیس آلتنده بولوب ده سودیکی شیلری اوزاقدن بر آن اول
کورمه دیکی ایچون ناصل محزون اولورسه ، بنده طبقی بویله صراق و صبر سزلفه بکزر
بر آلم دویارم . »

بویله جانلی و مشبح تصویر و تشبیهلری عمرده چوق بولوروز : یاندن چارقلی بربوناز و ابورینک حرکتی شویله آکلاتیور :

« ایکی یاندی کی چارقلر دار قافه سلرنده بردن اویانان آلیشقی و مددش دگیر آغیرنری کبی ، حدتلی برکورو اتو چیقارهرق ، قییمیلاندی . »

برکوبلی اوندی کیجه آچاقدی یانان بر آتشی قارشى گرینن بر آدمی تصویر ایدن شو سطرلرده اهمیتلی در :

« او حاقک اوستندی کی خراب و اختیار ساعت کیجه مارینک یکمیش اولدیغی کوستریوردی ، بوریس ماندولینی دیواره دایادی . آتایه قالقدی . بردن طارانی قابیلان کولکسبله کریندی . »

مقاله مک شو قسمی تماملامدن سویله یه حکم برجهت قالدی که پک لازم . بشر ، نهاتی کاز بریولده چیلغنجی قوشیور ، قوشدجه یگی برعالمه دوغور : یگی مصنوعلرک ، یگی مفهوملرک قارشیدنده بولونیور ؛ وایشته هر قوم بویگی شیلره دلالت ایدیه جک یگی کلملر « ابداع » ایدیور ؛ بویگی کلملردن مرکب لسان او عصرک عمومی ناطقه سی دیمکدر که مالک اولمیانلرده استساح ایدیه ایدیه نقصانلری ایکله غیرت ایدرلر [۱] . تورکجه مزده : « aéroplan » . « مقابل « طیاره » ، « idéal » مقابل « مفکوره » قوللانمغه باشلاماز کبی . « réalité » یه قارشى « شأیت » ده بوقیلدن در . خلاصه هر قومک « علم » لسانی کیتدجه لفظلری آرتیرر و کیتدجه زنگینله شیر . عینی زمانده خرسیتانلر اصطلاحلری اکثریا لاتینجه دن آلهرق غرب « بین المللیت » نه بر ناطقه وجوده کتیردکلری کبی ، مسلمانلرده یینه اصطلاحلری عربجه یا پهرق کندی « بین المللیت » لری ابراز ایدیه ییلرلر ؛ و بو پک معقول اولور ؛ فقط هر قومک برده « صنعت » لسانی واردر که او یگی کلملره احتیاج کوسترمز . موجود کلملره یگی معنلر ویرلمه نی ایستیر . ادیبلر مز اُسکیدن بری بو حقیقتدن غافل اولدقلری ایچون دیلری لزومسز یا بانهجی کلملره دولدیر مشلر در : « قیز » وارکن « دختر » ، « ییلدیز » وارکن « اختر » ، « ستاره » ،

[۱] بومسأله یه دائر اطرافلی معلومات آلتی ایسته ییلر . « یوردک » ایکنجی ییلک

۱۲ نجی صایسندیه محترم کورک آلبک « لسان » مقاله نی او قوسونلر .

« آرن » وارکن « ناصیه ، پیشانی » ، « دستی » وارکن « سبزو » ، « بولوت »
 وارکن « ابر ، سحاب ، حتی میخ » ، « اسیر » وارکن « نخجیر » و الخ .. کبی .
 بو غفلت لک نتیجه سنده بر کون کیش که عثمانلیجه نک تورکجه ایله علاقه سی
 یالکیز فعللره منحصر قالمش ، ادیب لر تکام لسانیه تحریر لسانی آره سینه دولماز
 براوچوروم قازمشلردر . بونک یکانه سببی دنیانک هیچ بر لساننده کورولمه مش
 بر حالک دیلزه عارض اولیشی در : مستحاثه لشن تورکجه کله لرک یرینه عربجه
 وعجمجه دن کله لر کیررکن تورک منورلری بو ایکی لسانه عائد قاعده لری ده برابر
 آملر . ایشته بو قایتولا سیونلر سایه سنده اجنبی لسانلر لسانمه مداخله یه
 باشلانجه اصلالزومی اولمایان لفظلرده کیرمکه و کیردکجه تورکجه نک صافیتی بوزمغه
 باشلامشلردر . بوعارضه اوتوز قرق سنه دن بری آ کلاشیلمش .. حتی ناموق کال
 مرحوم بیله [۱] « تورکجه نک اجزای ترکیبی اولان اوج لسان که تلفظده اولدکجه
 اتحاد بولمش ایکن تحریرده حالا هیأت اصلیه لریخی محافظه ایدیور ، اقایم نکه کبی
 سوزده کویا متحد ، حقیقته ضد کاملدر . » دیور ، « اسلوب تحریر بیاغی
 بر باشقه لسان حکمنه کیرمشدر » دیورک بو مناسبت سزلکی سزیور ، خلاصه
 ینه کالک دیدیکی کبی « مثلاً ترکیبی کبی ملتزمک اک مشهور بر تألیف
 ادیبانه سندن استخراج مال ایتمک ، بزه کوره اجنبی بر لسانده
 یازلمش اولان کاستانی آ کلامقدن مشکدر . » بوتوخافلق بو کون بودرجه یی
 حائر دکلسده عربجه نک عجمجه نک بویوندیر قلرندن بوس بوتون قورتیله ماماسی
 لسانمزمک محتاج اولدینی صافیه مانع اولویور . ادیب وشاعر لرمزمک صوک سنه لرده کی
 یازیلرندن برر نمونه :

فکرت بکک :

[ارلار بشر] ، ابته شو [اضبوطه اضراء]

— خلوقله دفرندن —

[۱] « کلیات کمال » ک ۲ نجی چرشنده « ادبیات حقننده بعضی ملاحظات » عنوانی

جناب بکک :

[مرغانه] ، ار [نای روح رباصه]

[امراج] ، ار [قذیب راز هیاصه]

— برشمرندن —

فائق عالی بکک :

بر [شیر نر غرم] و بر [صامب ضررج]

— الحان وطندن —

احمد هاشم بکک :

بر [جاپاره ناه انجم لر زانه شام] ایلمک

— برشمرندن —

ونهایت بوتون بر آتی اولدیغنی سویله بن سلیمان نطفیف بکک هر مقاله سنده کی
[نر کسی مثال] کهنه، کور و لیلی، عینی زمانده بوش، بیتمز توکتمز ترکیلری...
حالا دوام ایدن بو مرضیلکه رخمآدیلمزک یک پارلاق بر استقباله نامزد اولدیغه
ایمانم وار؛ تورکلرده - بعض وفاسز چوققلرینک عنادلرینه مقابل - ملیت
حسی تماماً اویانمشدرکه بو، بوتون عارضه لری و بو عارضه لری جریحه لاشدیر مق
ایسته بن آلری قور و تاجق، قالدیره جقدر؛ ملتک، «لسانی تاریخ» لری
کوسترییور، قومیت سوداسی اویله بر قیصقاتجلق حاصل ایدرکه بر طرفدن
فردلرینک هپسنه خطاب ایدمک برلسان تأسیس ایتدیکی کبی اوته طرفندن ده
بوتون یابانچیلقلری قاپی دیشاری آتار. بن تا کریمدن یالکز بو سودانک
شدتلمه سنی دیلرم...

احمد جودت بک کچن کون [۱]، آرشاق چوبانیان اقدی نامنده
برینک «ارمنی قومی، ماضیسی، عرفانی، آتسی» آدلی بر کتابندن
بحث ایدیوردی، بو کتابه نظرآ ارمیدر و قتیله قلاسیق لسانلری
اولان «غراپار» لسانده کتاب یازارلرمش؛ «سانسقریت» کبی مستنا
بر زمره یه، عالم و روحانیلره خطاب ایدن بو اعجوبه دن خلق برشی آکلامیور،

[۱] ۹ آفرین اول ۱۲۲۹ تاریخلی و ۹۸۷ نومرلو «اقدام» ده جیقان بر مقاله سی

جهالت ایچنده بوغولویورمش . قورلاننده « دورپات » دارالفنونسندن
 مأذون [خجاطور آوویان] آدلی جسور بر ذات اورتهیه آتیلیر ؛ قومنك
 اوز دیلیله اثرلر یازار ؛ تحقیر ایدرلر ، تزییف ایدرلر ؛ فقط او « یولنده بر
 بویوك دیو آدیمله » ایلهرلر . یازدینی مکتب کتابلری روحانیلر طرفندن منع
 ایدیلیر ؛ تقلیده کیدر ، قووارلر ؛ اریوانه کیدر قووارلر .. ینه خلق دیلیله ،
 هر ارمینك قونوشدینی کبی یازار . نهایت بر کون حیاته خاتمه چکرلر .
 بو کون [خجاطور آوویان] ك میکلری بیله قالمادینی آشکاردر ؛ فقط قومنه
 یگی بر لسانله بو لسانه استاد ایدن یکی بر ادبیاتك ایلک نورلرینی هدیه ایدر .
 ارمینلرلرده بو کونکی موقعی معلومدر . تورکده جاهل قالمیهجق ، اونلرده
 [خجاطور آوویان] لری ، خاییر اوילה دکل ، یکریمی سنه صوگره کی حیاتنك
 تاریخی اولان « یگی توران » ده کی « اوغوز » لری « قیا » لری اوله جق
 و اوغوزلرینی تولدیرلرله قیالری قوشه جق : « قالدی دیه جك ، سوکیلی ملتم
 شن کیمسه سز ده کلسك ، سنك ، نانکور اولیان یاورولرلرده وار ... » وایسته
 او زمان ساخته آلایشلردن اوزاق ، صحیح وصمیمی بر لسانله ، مجسم تصویرلرله
 دولو حدسی و ملی بر ادبیات ، حقیقی بر ادبیات یوکسله جك ..

علی جانب

تاریخ و آثار عقیقه

بولغادرلرک منشائی

برنجی قسم

در لغا و طریقه بولغارلرینك لسانلرله مأثور اماره لر
 (باشی ۱ نجی بیلك ۱۷ نجی صایسنده)

مینیک — Minik — سیمئونك سرکرده لرندن برینك اسمیدرکه

طوماشه قه نظراً بیک معناسنی افده ایدن مینك — بینمك مصدرینه